

Billardiera (Svitečka)

čeleď: Pittosporaceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest francouzského botanika jménem de la Billardiera. Roste v Austrálii (kromě Severního teritoria) v podobě dřevitého stálezeleného keře až liány. Listy jsou u mladých exemplářů zpravidla 3laločné, u dospělců zpravidla střídavé, někdy ve svazečcích, obvykle kopinaté, lesklé, zelené a na spodní straně světlejší. Kvete samostatnými květy nebo po několika ks na koncích větví, jsou převislé, mírně zvonkovité, oboupohlavné, 5tičetné, mají 5 tyčinek, korunní lístky jsou buď nehetnaté nebo eliptické, výjimečně ochlupené, bílé, narůžovělé, žlutozelené anebo modré. Plodem je vřetenovitá, válcovitá nebo podlouhlá bobule nebo tobolka obsahující mnoho hnědočervených semen.

Vyhovuje jí dobře propustná vlhká půda bohatá na živiny, polostín a chráněné místo. Jsou chladuvzdorné.

Množí se semeny nebo řízký.

Billardiera coriacea (Svitečka kožovitá)

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě dřevitého šplhavého až popínavého keře. Větve jsou v mládí řídce ochlupené. Listy v přechodu mezi mladými a dospělými rostlinami jsou eliptické, dlouhé 4 - 5cm, široké 1,5 - 2,5cm, na dospělých exemplářích jsou podlouhlé, špičaté s hrotem, dlouhé 4,3 - 7cm, široké 1 - 2cm a řapíky jsou dlouhé 1 - 4mm. Kvete samostatnými nebo párovými květy na 0,8 - 1,4cm stopce, kališní lístky jsou pohárkovité, dlouhé 4 - 5mm, na bázi ztlustlé, korunní lístky jsou nehetnaté, bílé až nažloutlé, k jícnu s tmavěmodrými skvrnami a dlouhé do 1,6cm. Plody jsou růžovofialovozelené a obsahují mnoho semen.

Billardiera cymosa

oblasti: Jižní Austrálie, Nový Jižní Wales, Viktorie

Roste v Austrálii v podobě popínavého až vystoupavého keře. Listy jsou prakticky přisedlé, úzce vejčité až úzce obvejčité, na okraji mohou být řídce ochlupené, dlouhé 2,5 - 6cm, široké 0,4 - 1,5cm a řapíky jsou dlouhé 1 - 2mm. Květenstvím je 5 - 12tikvětý přisedlý nebo krátce stopkatý vrcholík, kališní lístky jsou vejčité až kopinaté, dlouhé 2 - 6mm, žlutozelené, mohou být ochlupené, koruna je úzce zvonkovitá, béžová, namodralá nebo růžovofialová, dlouhá 1,1 - 2cm a laloky jsou špičaté až zašpičatělé. Plodem je občas ochlupená zelená vejčitá až válcovitá bobule délky (0,8 -) 1 - 1,5cm a obsahuje zploštělá eliptická semena délky 2mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *cymosa* - Jižní Austrálie, Viktorie; úzký ovíjivý habitus
- subsp. *pseudocymosa*/B. *pseudocymosa* - Jižní Austrálie, Viktorie; štíhlý ovíjivý habitus; v mládí prakticky holé, později kmínky hranaté, hnědočervené; listy v mládí ochlupené, na dospělých exemplářích úzce eliptické až téměř čárkovité, tmavězelené, na okraji tlusté, špičaté, krátce hrodité, dlouhé 3 - 5cm, široké 3 - 6mm; květenství vrcholové, prakticky přisedlé, 10tikvěté, listeny úzce 3úhlé, opadavé, dlouhé 3 - 7mm, vlastní květy kolovité, kališní lístky úzce 3úhlé, zelené, na okraji ochlupené, dlouhé 3 - 4mm, korunní lístky nehetnaté, prakticky bílé, dlouhé 0,8 - 1,6cm; plody bobulovité, mírně obvejčité, dlouhé 1,2 - 1,5cm a obsahují mnoho semen

Billardiera drummondii

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě úzkého ovíjivého keře. Povrch je v mládí ochlupený. Kmínky jsou později hranaté. Listy na mladých exemplářích jsou 3dílné s řapíky o stejné délce, později jsou 3četné, na dospělých exemplářích zvlněné, špičaté, drobně hrotité, na okraji mírně ztlustlé, oboustranně ochlupené, dlouhé 1 - 3cm, široké 2 - 3mm a řapíky jsou dlouhé 1 - 2mm. Květenství je vrcholičnaté, vrcholové, 1 - 3květé, vlastní květy převislé, mají 6 - 7mm stopku, kališní lístky mírně obvejčité, modré až růžovofialové a dlouhé 2 - 3mm. Plody jsou podlouhlé, tmavězelené až růžovofialové a dlouhé do 1cm.

Billardiera floribunda (Svitečka květnatá)

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě mohutného dřevnatého šplhavého keře. Listy na dospělých exemplářích jsou střídavé, eliptické, tlusté, kožovité, dlouhé 4,4 - 11,7cm, široké 2 - 6cm a řapíky jsou dlouhé do 6mm. Květenstvím je větvená chocholičnatá lata na až 1,8 - 2,5cm větvech, vlastní květy mají kališní lístky úzce 3úhlé, dlouhé 6 - 8mm, korunní lístky jsou lopatkovité, béžové, později na jícnu narůžovělé, dlouhé 1,7 - 2,7cm a široké 5 - 6mm. Plodem je zploštělá podlouhlá bobule délky 2 - 2,5cm a obsahuje mnoho hnědočervených kulovitých a hranatých semen.

Billardiera fraseri

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě ovíjivého keře s krátkými větvemi. Povrch je v mládí ochlupený. Listy na dospělých exemplářích jsou menší než u téměř dospělých, zpravidla střídavé, eliptické, téměř přisedlé, podvinuté, dlouhé 2,2 - 2,8cm a široké 3 - 5mm. Květenství je přisedlé, bohaté, listeny jsou dlouhé 7 - 9mm, vytrvávající, vlastní květy mají zelenorůžovofialové oboustranně ochlupené kališní lístky délky do 1,2cm, korunní lístky jsou lopaktovité, dlouhé 1,2 - 1,6cm, široké 3 - 4mm, vně světle růžovofialové, uvnitř růžovofialové až růžové, později světlající a zahnuté. Plodem je válcovitá bleděhnědá bobule délky do 2cm, šířky 8mm a obsahuje 1/2kulatá semena.

Billardiera fusiformis

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii.

Billardiera heterophylla

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě kulovitého a popínavého keře. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou na mladých rostlinách 3laločné, vroubkované, později široce eliptické, zelené, dlouhé 3 - 4,5cm,

široké 2 - 3cm, u dospělých jedinců střídavé, zpravidla vejčité, vroubkované, špičaté, dlouhé 3 - 5cm, široké 1 - 2cm a řapíky jsou dlouhé 2 - 3mm. Květenstvím je vrcholový 1 - 5 (i 10)květý vrcholík s až 3cm vršenem, stopkou délky 0,8 - 2cm, vlastní květy jsou 5tičetné, převislé, kališní lístky jsou asymetricky laločnaté, růžovofialové, dlouhé do 3mm, korunní lístky jsou obvejčité, modré až bílé nebo růžové a dlouhé 0,7 - 1cm. Plodem je růžovofialovozelená válcovitá bobule délky do 2 - 3cm a obsahuje mnoho semen.

Billardiera laxiflora (Svitečka řídkokvětá)

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě úzkého šplhavého keře. Kmínky jsou hnědočervené. Listy na mladých exemplářích vytrvávají s dospělými listy, jsou mírně obvejčité, dřipené, prakticky přisedlé, asymetricky 3 - 5tilaločné, zubaté, na dospělých exemplářích téměř čárkovité, dlouhé 0,8 - 2cm, široké 1 - 2mm a řapíky jsou dlouhé do 1mm. Květenství je okoličnaté, vršteno dlouhé do 1 - 1,2cm, mají 0,6 - 1cm stopku, vlastní květy mají kališní lístky délky 2 - 4,5mm, laloky jsou nestejně, růžovofialové a zelené, ochlupené, korunní lístky jsou nehetnaté, bílé, narůžovělé nebo tečkované a dlouhé 4 - 8mm. Plody jsou bobulovité, podlouhlé, dlouhé 2,5 - 4,2mm a široké 7mm.

Billardiera lehmanniana

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě dřevnatého popínavého (i šplhavého) keře s krátkými postranními větvemi. Listy na mladých exemplářích jsou 3četné, u dospělých ve svazečcích, čárkovité až podlouhlé, podvinuté, mírně lesklé, zelené, dlouhé 2,5 - 2,8cm, široké 2 - 5mm, spodní strana je světlejší, řapíky jsou objímavé a pochvovité. Květenství je vrcholová přisedlá bohatá lata, vlastní květy mají kališní lístky zašpičaté, žlutozelené, řídce ochlupené, dlouhé 3 - 4mm, korunní lístky jsou dlouhé 1 - 1,2cm a poupata jsou světle růžovofialová. Plodem jsou nepukavé suché bobule délky do 6mm, šířky 5mm a obsahují několik až 1mm hnědočervených semen.

Billardiera longiflora

oblasti: Nový Jižní Wales, Tasmánie, Viktorie

Roste v Austrálii a Tasmánii v podobě stálezelené liány. Dorůstá výšky 3m. Povrch může být v mládí jemně ochlupený. Listy jsou úzce eliptické až úzce obvejčité nebo vejčité, tmavězelené, lesklé, na okraji řídce brvitě, dlouhé (1,8 -) 2 - 5 (i 6)cm, široké 0,2 - 1cm, na spodní straně světlejší a řapíky jsou dlouhé 1 - 2mm. Kvete samostatnými trubkovitými převislými bleděžlutými, růžovofialovými nebo žlutozelenými květy délky 1,5 - 2,5 (i 4)cm, kališní lístky jsou kopinaté až vejčité, růžovofialovomodré, dlouhé 3 - 9mm, koruna trubkovitá nebo úzce zvonkovitá, korunní lístky jsou nehetnaté, mírně lopatkovité a dlouhé 1,5 - 2cm. Plody jsou zpravidla modré, vejčité až téměř kulovité bobule, dlouhé 1,3 - 3,5cm a obsahuje mnoho eliptických semen délky 1,8 - 2mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. alpina/subsp. alpina - listy lopatkovité, dlouhé 0,5 - 1cm; korunní lístky dlouhé 6mm; bobule dlouhé 6 - 8mm
- 'Cherry Berry' - plody velké, červené
- 'Fructualbo'/'Alba' - plody růžové až bílé

Billardiera macrantha

oblasti: Nový Jižní Wales, Tasmánie, Viktorie

Roste v Austrálii v podobě štíhlého šplhavého keře. Listy na mladých exemplářích jsou 3laločné, dlouhé 1 - 2cm, řapíky dlouhé 1 - 1,2cm, na dospělých exemplářích jsou střídavé, úzce eliptické, mírně podvinuté, lesklé, zelené, dlouhé 2,4 - 5,3cm, široké 4 - 8mm, spodní strana je světlejší a řapíky jsou dlouhé 2 - 5mm. Kvete samostatnými převislými květy na 1,7 - 3,3cm stopce, kališní lístky jsou vejčité až jehlicovité, na okraji ochlupené, uvnitř zpravidla ochlupené, dlouhé 3 - 6mm, poupata bývají žlutá, na špičce zelená, korunní lístky jsou mírně lopatkovité, zprvu žlutozelené, později žluté a dlouhé 2,6 - 3,8cm. Plodem je vejčitá zpravidla růžovofialová bobule délky 1,8 - 2cm a obsahují mnoho semen.

Billardiera mutabilis

oblasti: Nový Jižní Wales, Tasmánie, Viktorie

Roste v Austrálii a Tasmánii v podobě úzkého ovíjivého keře. Povrch je v mládí ochlupený. Listy na dospělých exemplářích jsou střídavé, úzce eliptické, mírně zahnuté, zvlněné, v mládí krátce ochlupené, dlouhé 4 - 6cm, široké 0,4 - 1cm a řapíky jsou dlouhé 2 - 4mm. Kvete zpravidla samostatnými převislými květy na 1,8 - 4cm stopce, listeny jsou dlouhé 8 - 9, kališní lístky jsou čárkovité, laloky nestejně, podvinuté, dlouhé 0,6 - 1cm, korunní lístky jsou nehetnaté, zahnuté, žlutozelené, dlouhé 1,6 - 2,3cm a na vrcholu a jícnu později namodralé. Plodem je podlouhlá zelená bobule délky 1,6 - 2cm a obsahuje mnoho ledvinitých hranatých semen.

Billardiera nesophila

oblasti: Tasmánie

Roste v Tasmánii v podobě ovíjivého úzkého keře. Dorůstá výšky až 5m. Listy na dospělých exemplářích jsou zpravidla střídavé, úzce eliptické, mírně podvinuté, lesklé, zelené, dlouhé 2,4 - 5,3cm, široké 4 - 8mm, spodní strana je světlejší a řapíky jsou dlouhé 2 - 5mm. Kvete samostatnými převislými trubkovitými květy na 3,5cm stopce, kalich je růžovofialový, 5tilaločný, laloky špičaté, vejčité, ochlupené, dlouhé do 4mm, korunní lístky jsou lopatkovité, zakulacené až zašpičatělé, žlutozelené se zelenými špičkami, později až žluté, nakonec růžovofialové až modře skvrnitě a dlouhé do 2,5 - 3cm. Plody jsou tmavě leskle modrorůžovofialové, dlouhé do 1,2cm a obsahují mnoho semen.

Billardiera ovalis

oblasti: Tasmánie

Roste v Tasmánii v podobě plazivého až šplhavého keře. Větve jsou v mládí ochlupené. Kmínky jsou později hranaté, zpravidla drsné a s vytrvalými bázemi chlupů. Listy vyrůstají ve svazečcích na koncích větví, na šplhavých větvích střídavě, zprvu jsou lopatkovité, později obvejčité nebo eliptické, na okraji tlusté, podvinuté, ochlupené, oboustranně voskovitě světlezelené, dlouhé 1,4 - 2,4cm, široké 0,5 - 1,1cm a řapíky jsou dlouhé 1 - 2mm. Kvete samostatnými stopkatými květy, kališní lístky jsou taškovitě postavené, na bázi prakticky kýlnaté, laloky široce vejčité, na okraji brvitě, korunní lístky bývají béžovožluté, později červené se skvrnami na jícnu a dlouhé 2cm. Plodem je obvejčitá

bobule délky 1 - 2cm, šířky 8m a obsahuje mnoho semen.

Billardiera procumbens

oblasti: JV Austrálie

Roste v Austrálii. Listy jsou dlouhé 0,5 - 2cm a široké 1 - 1,5mm. Kvete bílými květy.

Billardiera rubens

oblasti: Nový Jižní Wales, Queensland

Roste v Austrálii v podobě šplhavého keře. Listy téměř dospělých jedinců jsou laločnaté, zubaté, v dospělosti střídavé, mírně obvejčité, mírně srpovité, dlouhé 3,5 - 6cm, široké 0,5 - 1cm a řapíky jsou dlouhé do 2mm. Kvete zpravidla samostatnými květy na 1 - 2cm převislé stopce, kališní lístky jsou zpravidla vejčité, na okraji ochlupené, dlouhé 3 - 6mm, korunní lístky jsou nehetnaté, dlouhé 1,3 - 1,8cm, jícen má téměř délku čepele, ta je žlutá a na okraji červenorůžová. Plodem je podlouhlá bobule délky do 2cm.

Billardiera scandens

oblasti: Jižní Austrálie, Nový Jižní Wales, Queensland, Tasmánie, Viktorie

Roste v Austrálii na pobřeží v podobě popínavého až vystoupavého keře. Kmínky jsou hnědé, v mládí ochlupené a později drsné. Listy na dospělých exemplářích jsou mírně vejčité, úzce podlouhlé až eliptické, zvlňené, vykrajované, oboustranně ochlupené, dlouhé 1,8 - 7cm, široké 0,3 - 1,8cm a řapíky jsou dlouhé 1 - 4mm. Květenství je úžlabní nebo vrcholové, má 0,5 - 1,2cm stopku, listeny opadavé, vlastní květy jsou samostatné nebo párovité, listeny opadavé, kališní lístky jsou nestejně, žluté, růžově tečkované, kopinaté až téměř čárkovité, dlouhé 0,4 - 1cm, korunní lístky jsou nehetnaté, žlutozelené až žluté, na okraji růžovějící, dlouhé 1,2 - 2,3cm a vrchol je ochlupený. Plodem je podlouhlá až mírně obvejčitá bobule délky (1 -) 2 - 2,8 (i 3)cm a obsahuje mnoho hnědočervených eliptických semen délky 2 - 3mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. brachyantha/B. brachyantha - Viktoria, Nový Jižní Wales; mírně popínavý keř; výška do 1,2m; listy podlouhlé až úzce eliptické, ztlustlé, zpravidla zvlňené; květenstvím je 1 - 3květý vrcholík, koruna obkružovitá
- var. scandens - Viktorie, Nový Jižní Wales, Queensland, Tasmánie; popínavý keř; listy čárkovité až vejčité, spodní strana ochlupená; květy samostatné, koruna zvonkovitá
- var. sericata - listy eliptické, spodní strana ochlupená

Billardiera sericophora

oblasti: Jižní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě rozkladitého (i šplhavého) zpravidla ochlupeného keře. Listy jsou prakticky přisedlé, kopinaté až vejčité, oboustranně ochlupené, podvinuté, dlouhé 2,5 - 7cm a široké 0,5 - 4,5cm. Květenství je přisedlé, chocholičnaté nebo okoličnaté, 1 - 5tkvěté, má 0,7 - 1,2cm ochlupenou stopku, kališní lístky jsou vejčité až úzce 3úhlé, ochlupené, korunní lístky jsou lopatkovité, žluté, béžové, později růžovofialové, dlouhé 1 - 1,8cm a široké 3 - 4mm. Plodem je

válcovitá bobule délky 1,6 - 2,5cm, průměru 7 - 8mm a obsahuje mnoho hnědočervených semen.

Billardiera speciosa

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě úzkého ovíjivého keře. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy vyrůstají ve svazečcích, později na ovíjivých větvích střídavě, jsou úzce eliptické, hrotité, podvinuté, prakticky přisedlé, dlouhé 1,1 - 1,9cm a široké 2mm. Květenství je přisedlé, chocholičnaté, listeny jsou dlouhé 8 - 9mm, kališní lístky jsou dlouhé 3 - 4mm, laloky jsou nestejně, oboustranně ochlupené, zelené a korunní lístky jsou dlouhé 0,9 - 1,1cm.

Billardiera uniflora (Svitečka jednokvětá)

oblasti: Jižní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě dřevnatého šplhavého keře. Listy na dospělých exemplářích jsou střídavé, úzce eliptické, zvlněné, mírně podvinuté, dlouhé 4 - 5,2cm, široké 4 - 6mm, báze je protažená a řapíky jsou pochvaté. Kvete samostatnými nebo párovými převislými květy na 1 - 1,4cm stopce, listeny jsou opadavé, kališní lístky vejčité, dlouhé 4 - 5mm, široké 1,5mm, báze je řídce ochlupená, korunní lístky jsou žluté, v jícnu růžovočervené, dlouhé 1,7 - 1,9cm, široké 2 - 3mm, jícen je delší čepele a vrchol je na okraji ochlupený. Plodem jsou podlouhlé bobule.

Billardiera variifolia

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě ovíjivého keře. Povrch je z větší části ochlupený. Listy na mladých exemplářích jsou vejčité, přisedlé, asymetricky laločnaté, zubaté, vytrvávající, dlouhé 2 - 2,5cm, široké 0,9 - 1,1cm, na dospělých jedincích úzce eliptické, vykrajované, na vrcholu zahnuté, přisedlé, žlutozelené, dlouhé 1,5 - 2,5cm a široké 3 - 4mm. Květenství je bohaté, přisedlé, chocholičnaté, ochlupené, listeny jsou vytrvalé, dlouhé 2mm, kališní lístky jsou oboustranně ochlupené, zelené, růžovofialově pruhované, dlouhé 4 - 8mm, korunní lístky jsou lopatkovité, tmavě růžovofialové, později téměř modré a dlouhé 1 - 1,5cm. Plodem je podlouhlá zahnutá bobule délky 2 - 2,4cm.

Billardiera venusta

oblasti: Západní Austrálie

Roste v Austrálii v podobě šplhavého keře. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy na dospělých exemplářích jsou střídavé, později ve svazečcích nestejně velikosti na koncích větví, podvinuté, prakticky přisedlé, ochlupené, dlouhé 1 - 2cm a široké 1 - 2mm. Květenstvím je vrcholový 4 - 6tkvětý prakticky přisedlý vrcholík, vřeteno dlouhé 5 - 6mm, vlastní květy mají kališní lístky jehlicovité, oboustranně ochlupené, dlouhé 5 - 7mm, korunní lístky jsou nehetnaté, špičaté, vně žluté, uvnitř světle růžovofialovošedé, později také žluté a dlouhé 0,7 - 1cm. Plody jsou bobulovité, válcovité, zahnuté, dlouhé 2 - 2,5cm a obsahují kulatá semena.

Billardiera versicolor

Billardiera viridiflora (Svitečka zelenokvětá)

oblasti: Tasmánie

Roste v Tasmánii v podobě ovíjivého keře. Větve jsou v mládí řídce ochlupené. Kmínky jsou hnědočervené. Listy jsou střídavé, nejdříve obvejčité, později úzce eliptické, zakulacené, na okraji zprvu mírně ochlupené, dlouhé do 4cm, široké 5 - 8mm a řapíky jsou dlouhé do 4mm. Květy samostatnými zvonkovitými převislými řepicovitými květy na nitkovitých stopkách délky do 3,5cm, kališní lístky jsou na bázi ztlustlé, úzce vejčité, zpravidla nestejně, na okraji mírně ochlupené, vnější strana zelenofialová, korunní lístky jsou lopatkovité, zakulacené s hrotem, žlutozelené, později tmavěžluté, dlouhé do 4cm a široké 9mm. Plody jsou podlouhlé, dlouhé 1 - 1,2cm a obsahují mnoho ledvinitých hnědočervených semen.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=1627>

<https://www.rostliny.net/>